

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - הארנב הקשיב

מאת: קורי דורפלד
איורים: קורי דורפלד
הוצאה: תכלת
קבוצת גיל: גנים בוגרים

השקפה

צרו ארנב הקשבה!
פעילות נהדרת לאחר הקריאה ☑ צרו איתנו "ארנב הקשבה", איתו תוכלו להצביע ולדבר ולהציג!
להסבר המלא, צפו בסרטון

[יצירות, שירים ופעילויות נוספות בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

קריאה

טיפ לקריאה

האיורים הם חלק בלתי נפרד מהספר ומשלימים פרטים שלא תמיד כתובים בסיפור. למשל, הקוביות שאיתן בונה טיילור, שמופיעות באיור בלבד. אילו עוד פרטים גיליתם דרך האיורים? לפעמים, כדאי לנסות לקרוא סיפור "מחדש" דרך האיורים שבו, ולבדוק מה עוד אפשר לגלות בו.

ציצה

איך לצייר ארנב?
צפו בסרטון ולמדו איך מציירים ארנב!

שיחה

כשהדברים מתפרקים
לפעמים, דברים שהשקענו בהם זמן ומחשבה מתפרקים או לא מצליחים לנו. אפשר לשוחח על כך ולשאול קרה לכם פעם דבר דומה, כמו לטיילור? איך הרגשתם? כשאתם עצובים או מתוסכלים מה עוזר לכם? לאילו מהחיות שבספר הייתם קוראים לעזרה?

חקר

תרגילי הקשבה
בעזרת תרגילי הקשבה אפשר לחדד את החושים ולשים לב לדברים חדשים: נסו לדבר כשאתם יושבים גב אל גב ולאחר מכן פנים אל מול פנים, ונסו לראות איך הרגשתם בכל אחת מהפעמים. תרגיל נוסף: עצמו עיניים למשך דקה, בשקט מוחלט, ונסו רק להקשיב לקולות סביב. בתום הזמן ספרו מה שמעתם.

חיות וחיכויים

איך נראית בת היענה כשהיא טומנת את ראשה בחול? מה עושה הפיל עם החדק שלו כשהוא נזכר? ואיך כועס הדוב? נסו לחקות כל אחת מהחיות שבספר לפי התנועה, הקול והפתרון שהיא מציעה.

ידע בתחום הדעת שפה ואורינות

*הבנת העלילה

*עמידה על המסרים הגלויים והסמויים בסיפור ? אומנם הסיפור מורכב ממשפטים קצרים ופשוטים, אך טומן בחובו מסרים וערכים שכדאי לעמוד עליהם ולהבהיר אותם במפגשים החוזרים עם הספר.

*מורפולוגיה ? הסיפור חושף את הילדים למגוון הטיות של בניינים, דבר שמקדם את היכרותם עם תבניות שונות של פעלים ומאפשר הפנמה של דפוסים שפתיים. נפגוש את ההטיות האלה:

נדבר-לדבר-דיבר;

נצעק-לצעק-צעק;

להזכר-נזכר; נצחק-צחק;

נזרוק-לזרוק; נתחבא-להתחבא.

*ניצני קריאה ? האיורים משולבים בין שורות הטקסט באופן שמאפשר קשר ישיר בין האירועים למלל. ילדים צעירים שטרם רכשו את מיומנות הקריאה יכולים להיעזר בכך כקביים שבעזרתם ינסו ואף יצליחו לספר את הסיפור באופן עצמאי.

ידע עולם

הסיפור חושף את הילדים למרכיבים מתוך סוגת המשל. הסופרת מאנישה את הדמויות ומייחסת להן תכונות המקובלות בסוגה זו.

פתוח מימנויות

מיומנויות

מיומנויות תוך-אישיות

הסיפור מזמן לילדים סיטואציה קרובה לעולמם שהם יכולים להזדהות איתה. דרך ההתרחשות בסיפור הילדים מפתחים מודעות לנטיות שמובילות להתנהגות מסוימת מוכרת והכרה בהן. הם מגלים דרכי התמודדות שונות עם לחץ הנובע מחוסר הצלחה ומאכזבה.

מיומנויות בין-אישיות

*מודעות חברתית דרך התנהגותו של הארנב הילדים למדים על אמפתיה לאחר ועל גילוי הבנה למצוקה שלו. הם לומדים לסייע באמצעות הקשבה, שהייה מכבדת ויצירת קרבה ותמיכה בעדינות ובהתאמה לעומד מולם.

*התנהלות חברתית

אומנם הדמויות בסיפור אינן מצליחות לסייע לילד, אך הילדים בכל זאת למדים על התנהלות חברתית המבוססת על עזרה ועל אכפתיות.

קָלָלִי

ערכים

עזרה הדדית הסיפור מציג לפני הילדים מערכות חברתיות המבוססות על אמון, על אכפתיות ועל רצון לסייע לאחר השרוי בצרה.

אהבת הספר וחדוות הקריאה הסיפור מאפשר הזדהות עם הגיבור המתמודד עם קשיים שהילדים יכולים להזדהות עימם. נוסף על כך האיורים של המאיירת, שהיא גם הסופרת, מצליחים להעביר את קשת הרגשות של הדמויות ולעורר גם אצל הקוראים הצעירים עניין וריגוש.

יכולת התמודדות וטיפוח הקשבה
בספר מוצגת התמודדות עם תסכול ועצב כאשר משהו נהרס או לא מסתדר כפי שתכננו, מצב המוכר לילדים מהגן או מהבית. הילדים יכולים להזדהות בקלות עם התחושה ולהרגיש שהם לא לבד בחוויה.

כפי שכל חיה בסיפור נותנת עצה משלה לטיילור, כך לכל ילד יש דרכי התמודדות משלו. בעזרת הספר אפשר לסייע לילדים להכיר טוב יותר את הדרכים שעוזרות להם להתמודד ואולי להיפתח לדרכים נוספות.

הארנב שבסיפור מציע לילד הקשבה. כאשר ילדים גדלים, הם מפתחים את היכולות החברתיות והרגשיות שלהם. היכולת להקשיב או לבקש הקשבה היא אחת מהן, ויש לה תפקיד חשוב בהתפתחות. הקשבה אמיתית מאפשרת טיפוח רגישות, מודעות לסביבה ואמפתיה.

קריאה בקבוצות קטנות, קול ותנועה
כדאי לקרוא את הספר בקבוצות קטנות כשכלל ילד עותק משלו. כך יתאפשר לכל ילד וילדה לעקוב אחר העלילה והאיורים.

בספר מופיעות בזו אחר זו חיות שונות, ולכל אחת גישה ייחודית לפתרון הבעיה. אפשר להתאים את הקול ואת ההנגנה (אינטואיציה) לחיה.

כוחה של הקשבה
לאחר הקריאה הראשונה כדאי לשאול שאלות שמסייעות להבנת הרצף הסיפורי: "מה טיילור בנה?"; "מה קרה למבנה שלו?"; "אילו חיות הוא פגש?"; "מה הציעו החיות לטיילור?"; "מה עשה הארנב?"; "מה עשה טיילור לאחר שהארנב הקשיב לו?".

שיח רגשי ☒ "איך טיילור הרגיש כשהכול התרסק?"; "איך האיורים עוזרים לנו להבין זאת?"; "למה, לדעתכם, לא היה לו חשק לעשות שום דבר עם אף אחד?"; "למה הוא לא קיבל את העצות שהחיות נתנו לו?"; "מה הציע הארנב לטיילור?"; "במה ההצעה שלו שונה מהצעותיהן של החיות האחרות?" "איך טיילור הרגיש כשהארנב ישב לידו והקשיב לו?"

שיח המקשר את העלילה לחיי הילדים ☒ "קרה לכם פעם מקרה דומה למקרה של טיילור?" איך הרגשתם? מה רציתם לעשות כשזה קרה? מה עשיתם? מה עזר לכם? האם אחד מהרעיונות שהחיות הציעו לטיילור היה יכול לסייע לכם?"; "מה הכי עוזר לכם כשקשה לכם? במי אתם נעזרים? האם קרה לכם שעזרתם למישהו?"

הקשבה ☒ "מה זה להקשיב?"; "איך אתם מרגישים כשמקשיבים לכם?"; "איך אתם מרגישים כשאתם מקשיבים לאחרים?"; "איך הקשבה יכולה לעזור?"; "למה קל להקשיב?"; "למה קשה להקשיב?"

יצירה 🐜

בובות הקשבה

אפשר להכין בובות יד בצורת ארנב או חיה לבחירת הילדים. כל בובה תהיה "בובת הקשבה". הילדים יוכלו לעטות אותה בעצמם על היד ולספר לה איך הם מרגישים, או להזמין חבר לעטות את הבובה ולהקשיב.

רעיונות לאופן היצירה של הבובה תוכלו למצוא בעמוד הספר בפינטרסט של ספריית פיג'מה.

משחק 🧑‍🦓

בנייה חופשית ותכנון ובנייה

טיילור, גיבור הסיפור, מתנסה בשני אופני בנייה. בפעם הראשונה הוא מוציא חלק אחר חלק מהארגז ומתחיל לבנות. זו בנייה חופשית שמסתכמת בתוצר מרהיב. בפעם השנייה, לעומת זאת, טיילור מתכנן את הבנייה. התכנון משתקף באיור שבו רישום לבן של מבנה. כדאי להתבונן עם הילדים באיורים ולגלות יחד את ההבדל בין שני האופנים.

בעזרת חומרים שונים, כמו כוסות קרטון, קוביות או מגנטים, אפשר להתנסות בבנייה בדרכים השונות. אפשר להציע לילדים מגוון חומרים לבנייה חופשית (כמתואר בתחילת הסיפור) ולשאול אותם: "תרצו לתכנן מראש את הבנייה?" (כמתואר בסוף הסיפור). אם כן, כדאי לתכנן יחד ולדון בפרטים השונים, למשל: "מה יהיה הגודל של מה שתבנו?"; "באילו חומרים תרצו לבנות?"; "באילו צבעים תרצו לבנות?"; "איך כדאי להתחיל כדי שמה שאתם בונים יהיה יציב?"; "האם אפשר לצייר את המבנה המתוכנן ורק אחר כך לבנות? אם כן, למה תזדקקו?".

אפשר לצלם את התוצרים לפני שמפרקים אותם ולתלות את התצלומים בגן או לשלוח אותם להורים.

השְׂרָאָה

השוואה בין טקסטים

בשירו "עמדתי לבד ובכיתי" המופיע בספרו "והילד הזה הוא אני", יהודה אטלס מתייחס לסיטואציה דומה. לאחר ההיכרות עם הספר "הארנב הקשיב", פיתוח שיח רגשי והעמקת ההבנה של המסרים הטמונים בסיפור אפשר להכיר לילדים את השיר, לשוחח עליו ולשאול: "איך, לדעתכם, השיר מתקשר לסיפור? מה דומה ביניהם? במה הם שונים?". בהמשך אפשר לשאול אותם: "מה הדבר שאתם הכי רוצים כשאתם בוכים או עצובים?".

עֲמַדְתִּי בְּצַד וּבְכִיתִי

וְנָזְלוּ לִי דְמָעוֹת

וְהִדְבַר שֶׁהֵכִי רָצִיתִי:

שֶׁתִּפְסִיקוּ לְשֶׂאל שְׂאֵלוֹת.

שְׁלֹא תִשְׂאֲלוּ מֶה קָרָה

וְלֹא אִם כּוֹאֵב לִי נוֹרָא

וְלֹא תִגִּידוּ שֶׁזֶה לֹא הָיָה קוֹרָה

אִם בְּמִקוֹם לְהִתְרוֹצֵץ

הזיתי יושב וקורא.

כי כשאני בוכה לפעמים

ואתם באמת רוצים לעזר?

רק תחבקו אותי בשקט

עד שהכל יעבר.

יהודה אטלס (מתוך הספר "והילד הזה הוא אני", הוצאת "כתר")

קללי

ייחוס תכונות אנושיות לבעלי חיים

הסופרת קורי דורפלד בחרה להאניש את בעלי החיים ולייחס להם תכונות המופיעות בדרך כלל במשלים ובביטויים. כך, למשל, הפיל מוצג כבעל זיכרון טוב "זיכרון של פיל"; בת היענה מתחבאת "לטמון את הראש כבת יענה", ועוד. במפגש חוזר עם הספר אפשר לחזור לתיאורים אלו עם הילדים. הרחבת ידע זה עשויה לסייע להם בעתיד במפגשים עם משלים.

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה